

Javaslat a

NAGYDOROGI SZENT ISTVÁN KIRÁLY PLÉBÁNIAATEMPLOM

Tolna Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Nagydorog Széchényi Sándor Általános Iskola

Petőfi utódai csapat

Nagydorog, 2021. március 1.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Nagydorogi Széchényi Sándor Általános Iskola Petőfi utódai csapata

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kernerné Kovács Erzsébet	Balogh László
Levelezési cím: Nagydorog, Klapka u. 6.	Nagydorog, Kossuth u. 67., fsz. 3.
Telefonszám: 70/418 3347	30/2126791
E-mail cím: k681216@freemail.hu	baloghlaci91@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Nagydorogi Szent István király plébániatemplom

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☒ turizmus	

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²

nem

4. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti értéket tartalmazó települési/tájegységi értéktár megnevezése és a felvétel dátuma:

Nagydorogi Értéktár Bizottság, 2021.március 8.

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A nagydorogi római katolikus egyházközség rövid áttekintése:

Az 1333-1337-es években van említés Szakadat, Borjád, Pél, Hencse, Györköny, Kajdacs, Kölesd helységekről és a hitelétről, hivatkozással a Zichy cod. 504. Hencse. 1740-ben 9338 személlyel alakult meg a kajdaci egyházközségi kerület Kajdacs, Bikács, Györköny, Kölesd, Nagy-Dorog, Bezzeg, Borjád, Hencse, Hídvég, Tengelic, Uzd helységekkel. A plébános és káplán több esetben a kinevezés előtt, mint kihelyezett látta el feladatát, de volt eset, amikor a kinevezés után még későbbi időpontban foglalta el a helyét.

A nagydorogi templom építésének gondolata régi időkre nyúlik vissza. Bakay Jenő volt az,

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

aki a tervet szívében hordozta. Ő kezdett gyűjtögetni a templomra. Később rokona, Borsai Farkass Ignác uradalmi számvevő karolta fel az ügyet. Elgondolása mellett végtelenül kitartott, melyet siker koronázott. Ebben az időben kerül Kajdacsra Sárvári József vajszlói káplán adminisztrátornak, kinek a nevéhez fűződik a kémesi templom építése, így neki nem volt új a templom építése. Amikor látja a nagydorogiak lelkesedését, szívvvel lélekkel akcióba lép. Mindenki meghozta azt az áldozatot, amit tudott adakozással, gyűjtéssel. A gyűjtésről gróf Széchenyi Sándor levele mellékelve./1. sz. **melléklet**/

Gróf Széchenyi Domonkos és gazdatiszti kara, gróf Herberstein János és neje, Dobrovics Kálmán, Németh Nándor és neje, Bérdi Margit, Csellé Rózsi, Magyar Ödönné, Andics Erzsébet, Huber Antal, Gaál Endre, Pogány Miklós, Tóth Lajos, Pálos Gábor és még sokan mások.

A vallási és kulturális élet szervezésében oroszlánrészt vállalt Gaál Endre kántortanító, aki az első időben, 1933-ban megalakítja négyszólamú egyházi vegyeskarát, mely az egyházközség elismerését vívta ki. A templomépítés munkáját azzal segítette elő, hogy évről évre több színdarabot, gardenpartit, táncmulatságot, teaestet rendezett, melynek bevétele a templom építését és befejezését segítette elő. Több gyűjtéssel lehetővé tette, hogy harmónium és más templomi felszerelés is van. Dr. Sólomos Károlyné az oltáregylet elnöke, fáradtságot nem ismerve segített, Koreczky Etelka tanítónő önzetlen segítőtársuk volt. Dr. Kovács László györkönyi orvos kézpénzzel segített. A színdarabokban Füleki Jolán és János, Nagy Ilona és Kocsán Sándor szerepelt sok alkalommal. Dr. Sólomos Károlyné, az Oltáregylet elnöke, elévülhetetlen érdemeket szerzett a hitéletben. A különböző összejöveteleken összegyűlt pénzeket a templom céljára fordították.

A település központjában, a Széchenyi-kastély közelében található a katolikus templom, melyet Dr. Möller építész tervezte, Wunderlick Ferenc és Schabl építőmesterek építették. 1934. október 4-én szentelte fel Virág Ferenc megyéspüspök úr. Az első kihelyezett káplán Dr. Vesztergombi József lett. A templom oltárképét, ami valódi freskó, Gebauer Ernő festőművész készítette. A freskóért 3000 pengőt fizettek./Az említett freskó már szerepel a helyi és a Tolna Megyei Értéktárban./

A templom kifestését Óry József iparművész végezte. Mindketten pécsiek voltak. A költségek végösszege Óry József 5030 pengőjével együtt 11.300 pengő volt. Özvegy Varga Józsefné 4000 pengőt, a gróf 3000 pengőt adományozott és még adakozásból fedezték a kiadásokat. A kerítés 700-800 pengőbe került.

A templomfalak hézagolását és a lábazatot Hipp József tolnai építési vállalkozó készítette.

A templom építésére felhasznált kisméretű mész téglát a település téglagyarából hasznosították./2. sz. **melléklet**/

Nagydorog főutcáján dél felől északra haladva az út tengelyében, hangsúlyos helyen helyezték el a keresztet. A katolikus templom kertjében található a feszület, amelynek Jézust ábrázoló szobra homokkőből, a kereszt és a talapzat pedig műkőből készült. /3. sz. **melléklet**/

A templom és környezete rendezett, jó állapotban van.

6. Indoklás a megyei értéktárba történő felvétel mellett:

Nagydorogon példaértékű összefogással, adományozással sikerült megépíteni azt a katolikus templomot, mely a mai napig is fogadja híveit az egyházi alkalmakra.

/6. sz. melléklet/

Mi, gyermekek büszkék vagyunk elődeink lelkes támogatására, a megteremtett értékekre, mely településünket vonzóvá teszi a Nagydorogra látogató turisták számára.

A hívek összefogását tükrözi, hogy a XXI. században orgonát építettek a templomba, melynek szentelésére a 2019. évben került sor. Korábban a kántorok harmóniumon kísérték az éneket, de ma már a hangszerek királynője ékesíti hangjával a szentmiséket.

Katolikus egyházunk értékei: A templom, Gebauer-freskó, a templom előtt található kereszt, Gulág-harang, Emléktábla **/4.sz. melléklet/**

Templomunk belső szépségét a /5. sz. mellékletben/ található képek mutatják.

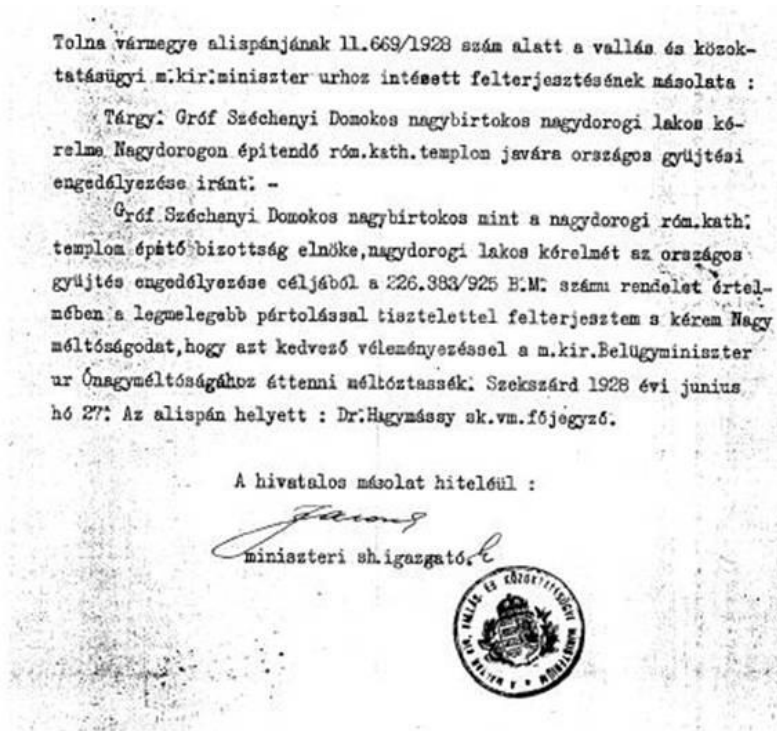
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Értékleltár, Nagydorog
- TMÖL: A.I. 8446/1929
- Dobri István Mi településünk Nagydorog c. könyve
- *Uram, jó nekünk itt lenni...* szerk.: HOSNYÁNSZKI JÁNOSNÉ, Nagydorog, 2009.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: nincs

III. MELLÉKLETEK

1. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

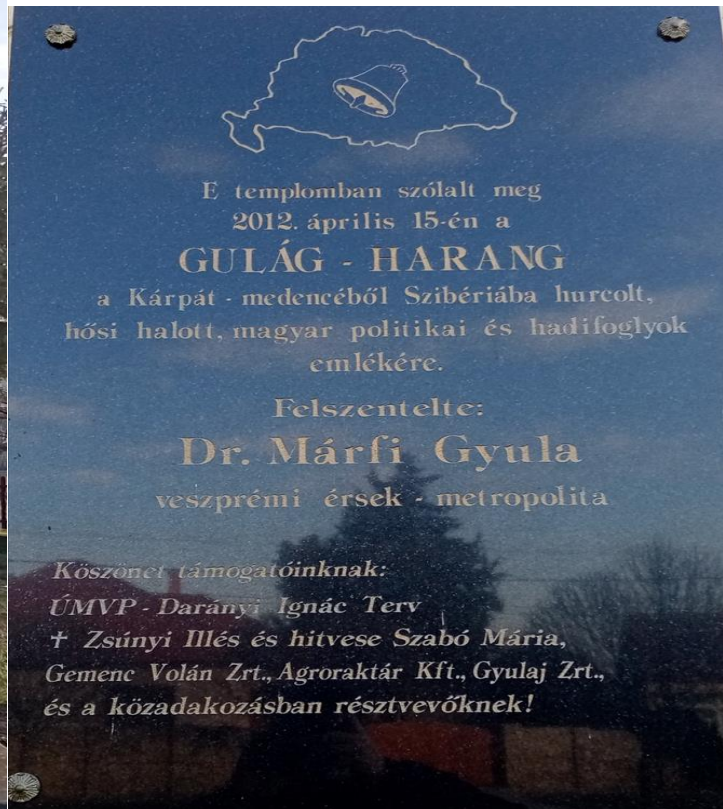
/1. sz melléklet/

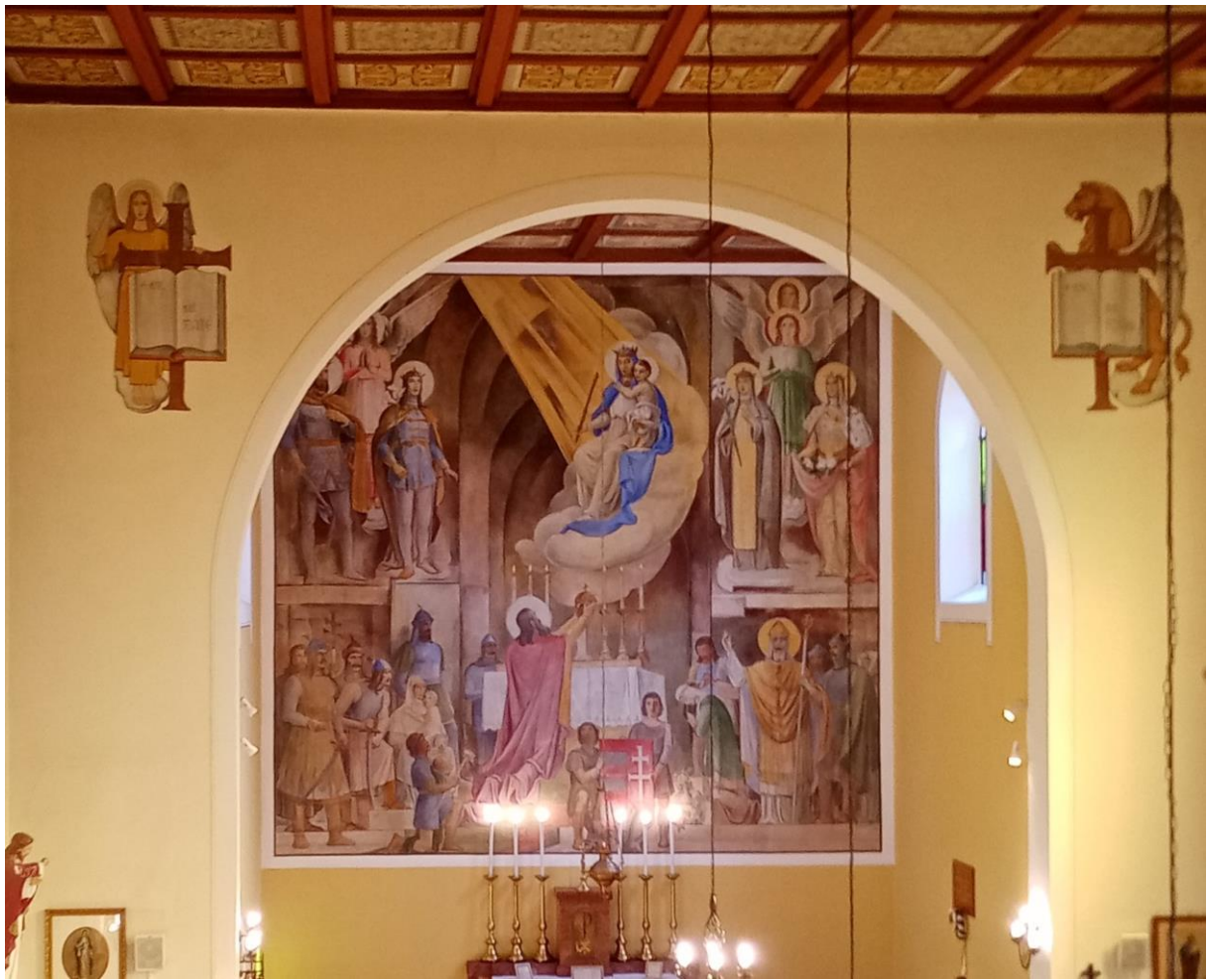

/2. sz melléklet/

/3. sz melléklet/

/4.sz melléklet/

/5.sz. melléklet/

/6. sz. melléklet/

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánlólevelek

-A Nagydorogi Értéktár Bizottság ajánlólevele

- A polgármester ajánlólevele

- A katolikus egyház részéről adott ajánlólevél

- A Nagydorogi Értéktár Bizottság határozata

Dr. Say István Úr!
Tolna Megyei Önkormányzat
Tolna Megyei Értéktár Bizottság
Szekszárd
Szent I. tér 11-13.
7100

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Tisztelt Say István Úr!

A település központjában, a Széchényi-kastély közelében található a katolikus templom, melyet Dr. Möller építész tervezett, Wunderlick Ferenc és Schabl építőmesterek építették. 1934. október 4-én szentelte fel Virág Ferenc megyéspüspök úr.

Településünk templomának értéket neves alkotások nevesítik. Az oltárkép, mely valódi freskó, Gebauer Ernő festőművész készítette. A freskóért 3000 pengőt fizettek./Az említett freskó már szerepel a helyi és a Tolna Megyei Értéktárban./

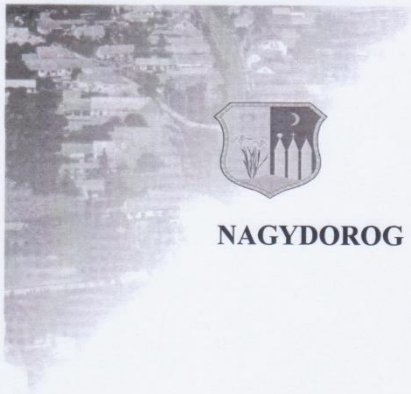
Katolikus templomunk egyedülálló értéke a Gulág-harang, melyet szintén szeretnénk Megyei Értékek közé juttatni. Csodálatos dolog, hogy egy Gulágot megjárt, sok megpróbáltatást átélt, idős, beteg ember gondolata - igaz, hogy csak halála után -, de megvalósult.

Maga a templom jelenleg is helyi védelem alatt áll!

A készített anyag alapján tisztelettel ajánlom a Nagydorogi Szent István Király Plébániatemplom felvételét a Tolna Megyei Értéktárba!

Nagydorog, 2021. 03. 08.

Hahn Róbert
É.B Tag

NAGYDOROG

*Nagydorog Nagyközség
Önkormányzata
7044 Nagydorog Kossuth L. u. 81.
Tel.: 75/ 532- 019, Fax: 332-047
e-mail: titkarsag@nagydorogonk.axelero.net*

Dr. Say István Úr

Tárgy: Támogatói nyilatkozat

**Tolna Megyei Önkormányzat
Tolna Megyei Értéktár Bizottság
7100 Szekszárd
Szent István tér 11-13.**

Tisztelt Dr. Say István Úr !

A település központjában, a Széchényi-kastély közelében található a katolikus templom, melyet Dr. Möller építész tervezett, Wunderlick Ferenc és Schabl építőmesterek építették. 1934. október 4-én szentelte fel Virág Ferenc megyéspüspök úr. Az első kihelyezett káplán Dr. Vesztergombi József lett.

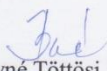
A templom oltárképét, ami valódi freskó, Gebauer Ernő festőművész készítette. A freskóért 3000 pengőt fizettek./Az említett freskó már szerepel a helyi és a Tolna Megyei Értéktárban./

Katolikus templomunk egyedülálló értéke a Gulág-harang, melyet szintén szeretnénk Megyei Értékek közé juttatni.

Maga a templom jelenleg is helyi védelem alatt áll!

A készített anyag alapján tisztelettel ajánlom a Nagydorogi Szent István Király Plébániatemplom felvételét a Tolna Megyei Értéktárba.

Nagydorog, 2021. március 08.

Borbélyné Tóttösi Ágnes
polgármester

„15./2021.03.08. É. B. határozat”

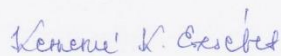
Balogh László
7044 Nagydorog
Kossuth u. 67.

Tárgy: „Nagydorogi Szent István Király Plébániatemplom” felvétele a Nagydorogi Helyi Értéktárba

Tisztelt Balogh László Úr!

Örömmel tájékoztatom, hogy a Nagydorogi Értéktár Bizottsághoz érkezett javaslatában foglaltak alapján a „Nagydorogi Szent István Király Plébániatemplom” címmel beadott anyag felvételt nyert a helyi értéktárba.

Nagydorog, 2021.március 8.

Tisztelettel: Kernerné Kovács Erzsébet

Nagydorogi É.B. Elnöke

Dr. Say István Úr
Tolna Megyei Önkormányzat
Tolna Megyei Értéktár Bizottság
Szekszárd
Szent I. tér 11-13.
7100

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

A Nagydorogi Értéktár Bizottság azzal a kéressel fordult a Helyi Katolikus Egyházhoz, hogy a Szent István Katolikus Plébániatemplomot szeretné felvenni a helyi, mind és Tolna Megyei Értéktárba. Ehhez kéri az egyház hozzájárulását.

Köszönettel és munkájukhoz Isten segítségét kérve:

Nagydorog, 2021. 03. 08.

Horváth Sándor
Horváth Sándor

plébános

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Iskolánk tanulói saját készítésű fotókat használtak a készített anyag színesebbé tételéhez.

A régebbi fotó a Nagydorog Értékleltár /2017/ - ben készült kiadványából mellékeltek.

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról.
5. A nemzeti érték felvételéről a 4. pontban megjelölt értéktárba felvevő döntés másolata.